

دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان

رشته تخصصی

امامت شناسی

(مقطع تخصصی)

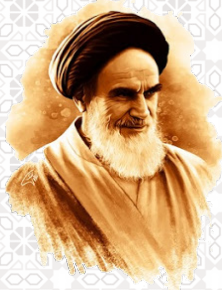

کمیسیون تخصصی آموزش شورای عالی حوزه علمیه خراسان

امام خمینی رحمه الله علیه:

لازم است علما و مدرسین محترم نگذارند در درس‌هایی که مربوط به فقه است، و حوزه‌های فقهی و اصولی از طریقه مشایخ معظم که تنها راه برای حفظ فقه اسلامی است منحرف شوند و کوشش نمایند که هر روز بر دقت‌ها و بحث و نظرها و ابتکار و تحقیق‌ها افزوده شود و فقه سنتی که ارث سلف صالح است و انحراف از آن سست شدن ارکان تحقیق و تدقیق است محفوظ بماند و تحقیقات بر تحقیقات اضافه گردد و البته در رشته‌های دیگر علوم به مناسبت احتیاجات کشور و اسلام برنامه‌هایی تهیه خواهد شد و رجالی در آن رشته تربیت باید شود.

صحیفه امام خمینی (ره)، ج ۲۱، ص ۴۲۵ و ۴۲۶

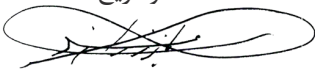

مقام معظم رهبری مدظله العالی:

نظام آموزشی حوزه، باید نیازهای جامعه را در نظر بگیرد و متناسب با آن، مواد، متون و مباحث آموزشی، رشته‌های تخصصی، تعداد دانش‌پژوهان هر رشته، توزیع امکانات و ... را سامان بدهد. نظام آموزشی حوزه، باید خود را به واقعیات جامعه نزدیک کند و مشکلات فقهی، اقتصادی، حقوقی، اخلاقی و ... جامعه خود و جوامع بشری را پیدا و مطابق با آنها برنامه‌ریزی آموزشی بکند.

سخنرانی در جمع طلاب مدرسه ی عالی شهید مطهری، ۱۳۶۲/۹/۳۰

مشخصات سند	تنظیم و ویرایش	دریافت کنندگان سند
۱. تاریخ تنظیم و ویرایش: ۱۳۹۷ ۲. تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷ ۳. تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۷/۱۰/۲۷ ۴. شماره مصوبه و سند: ۲۳۴/۷۹۴۰۶۶	۱. تنظیم: مرکز تخصصی امامت علیه السلام ۲. ویرایش: کمیسیون تخصصی آموزش شورای عالی حوزه علمیه خراسان.	۱. مدیر حوزه علمیه خراسان؛ ۲. معاونت آموزشی حوزه علمیه خراسان؛ ۳. سایر معاونت‌ها و دفاتر حوزه علمیه خراسان؛ ۴. مدیران استانی خراسان شمالی و جنوبی؛ ۵. مدارس و مراکز تخصصی حوزه علمیه خراسان؛ ۶. دبیرخانه شورای عالی حوزه‌های علمیه (قم)؛ ۷. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه (قم).
تأیید کنندگان سند		
این رشته در هشتاد و سومین جلسه شورای عالی حوزه علمیه خراسان در تاریخ ۱۳۹۷/۰۹/۰۷ به تصویب رسید.		
محمدباقر فرزانه دبیر شورای عالی حوزه علمیه خراسان امضاء و تاریخ: 		

فهرست

فصل اول: کلیات ۶

مقدمه ۷

اهداف ۸

فصل دوم: برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ۱۰

تعداد واحدهای درسی ۱۱

جدول عناوین و واحدهای درسی ۱۱

فصل سوم: عناوین و سرفصل‌های دروس ۱۴

کلیات کلام اسلامی ۱۵

عقاید امامیه ۲۲

اعتبارسنجی احادیث ۲۳

قرائت‌رویکردهای مهم امامت در شیعه ۲۵

امامت عامه ۲۷

وظایف امت ۲۹

تئوری‌های امامت و خلافت ۳۱

نقد مبانی وهابیت ۳۳

امامت خاصه ۳۵

مهدویت ۳۷

سیره اهل البیت علیهم السلام ۳۹

نقد ادله خلافت خلفا ۴۲

نقد مدعیان دروغین معاصر ۴۴

تاریخ تحلیلی امامت ۴۶

تاریخ تشیع ۴۸

ولایت فقیه ۵۰

کلام جدید ۵۲

کلام مقارن ۵۳

فقه مقارن ۵۵

شباهت جدید امامت ۵۶

فصل اول

کلیات

مقدمه

در سایه الطاف خداوند متعال و عنایات ائمه معصومین علیهم السلام، مؤسسه فرهنگی آموزشی امامت از سال ۸۶ تحت اشراف آیت الله سیدعلی میلانی در قم تأسیس شده و تاکنون هفت دوره فارغ التحصیل سطح ۳ از طلاب حوزه علمیه قم داشته است. همچنین سه سال در مشهد مقدس دوره های یک ساله نیمه تخصصی برای طلاب برگزار نموده است و اکنون در راستای بیانیه مأموریت خود قصد دارد با توسعه آموزش های تخصصی امامت که اساس باورهای شیعه امامیه را تشکیل می دهد بر تحکیم علمی این مهم در میان طلاب حوزه علمیه خراسان بیافزاید. بدین منظور تأسیس رشته تخصصی ذیل را از شورای عالی محترم حوزه علمیه خراسان درخواست دارد.

عنوان رشته

به زبان فارسی: رشته تخصصی امامت شناسی.

تبیین اجمالی رشته/گرایش

رشته امامت شناسی، یکی از شاخه های رشته کلام اسلامی است، که در آن طلاب، مبانی و مسائل امامت را می آموزند و توانایی پاسخ گویی به نیازهای مربوط و توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی تطبیقی و تدریس آن را پیدا می کنند و در پایان، موفق به دریافت دانش نامه سطح ۳ این رشته می شوند.

مقطع مربوطه

☐ مقطع عالی

☒ مقطع تخصصی

تاریخچه رشته/گرایش

تاریخچه مختصر رشته در نظام های آموزشی حوزوی در سطح ملی و بین المللی؛ تاریخچه مختصر رشته/گرایش در نظام های آموزشی غیر حوزوی در سطح ملی و بین المللی. این رشته از سال ۸۶ به صورت غیر رسمی و از سال ۸۹ به صورت رسمی در مقطع سطح ۳ در حوزه علمیه قم و سپس در حوزه علمیه تهران، یزد و گرگان اجرا گردیده است و در سایر مراکز حوزوی و غیر حوزوی با این عنوان سابقه اجرایی ندارد.

ذکر رشته/گرایش های مشابه

از سالیان دور درس کلام اسلامی و رشته کلام اسلامی در حوزه های علمیه برگزار گردیده و مبحث امامت نیز بخشی از آن بوده است.

ضرورت

ضرورت ایجاد رشته مربوطه در نظام آموزشی حوزه

۱. اهمیت فوق العاده مباحث امامت و ولایت به عنوان شاخصه اعتقادی شیعه امامیه؛
۲. رسالت حوزه علمیه در تربیت اندیش مندان متکلم جهت تبیین، ترویج و دفاع از عقاید شیعه امامیه؛
۳. نیاز اجتماع به تبیین و ترویج عقاید شیعه و دفاع از آن در مقابله با تهاجمات فکری.

امتیازات این رشته/گرایش در مقایسه با رشته/گرایش های مشابه

این رشته تاکنون به صورت تخصصی در حوزه علمیه خراسان برگزار نگردیده و آنچه توسط برخی مراکز علمی ارایه گردیده فقط جزء کوچکی از رشته کلام یا به صورت غیر تخصصی بوده است.

اهداف

۱. توسعه و تعمیق شناخت نسبت به مسائل ولایت و امامت بر مبنای ادله عقلی، نقلی و دفاع از عقاید شیعه؛
۲. افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی تطبیقی و زمینه سازی جهت تألیف در زمینه امامت؛
۳. تقویت توان پاسخ گویی به پرسش ها و شبهات روز در حوزه امامت؛
۴. ایجاد توان تدریس مباحث امامت در سطوح پایین تر؛
۵. معرفی و شناخت منابع مهم امامت و ایجاد توان استفاده از آن؛
۶. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به سطوح بالاتر؛
۷. شناخت استدلالی و عمیق مسائل فقهی و اصولی، و آشنایی با روش های استنباط فقهی.

کارکردهای رشته/گرایش

۱. ارتقاء سطح علمی طلاب در حوزه باورهای امامتی؛
۲. تربیت پاسخگو در حوزه مسائل امامت؛
۳. تربیت سخنران در حوزه باورهای امامت؛
۴. تربیت مربی و مدرس مباحث امامت؛
۵. تربیت پژوهشگر در حوزه مسائل امامت.

کیفیت اجرای رشته/گرایش

حضورى ☒ غیر حضورى ☐ نیمه حضورى مجازى ☐

ساختار دوره

آموزشى ☐ پژوهشى ☐ آموزشى - پژوهشى ☒

نظام آموزشى

نظام آموزشى این رشته سالى واحدی است. طول دوره بدون احتساب پایان نامه حداقل سه و حداکثر چهار سال است.

۱۲

فصل دوم

برنامه‌های آموزشی و پژوهشی

تعداد واحدهای درسی

ردیف	عنوان	تعداد واحد
۱	مشترک (فقه و اصول)	۶۰
۲	تخصصی	۹۰
۳	پیش نیاز	۱۰
۴	مهارتی	۱۲
۵	پایان نامه	۶
جمع کل		۱۷۸

جدول عناوین و واحدهای درسی

۱- دروس مشترک (فقه و اصول)

ردیف	ماده آموزشی	متن درسی	تعداد واحد	ساعت
۱	اصول فقه ۱	الرسائل، بخش ۱	۱۰	۱۶۰
۲	اصول فقه ۲	الرسائل، بخش ۲	۱۰	۱۶۰
۳	اصول فقه ۳	الرسائل، بخش ۳	۱۰	۱۶۰
۴	فقه ۱	المکاسب، بخش ۱	۱۰	۱۶۰
۵	فقه ۲	المکاسب، بخش ۲	۱۰	۱۶۰
۶	فقه ۳	المکاسب، بخش ۳	۱۰	۱۶۰
جمع کل			۶۰	۹۶۰

۲- دروس تخصصی

ردیف	ماده آموزشی	متن درسی	تعداد واحد
۱	کلیات علم کلام اسلامی	درآمدی بر علم کلام؛ آشنایی با فرق و مذاهب کلامی؛ روش‌شناسی علم کلام و جزوه مؤسسه.	۱۰
۲	عقاید امامیه	کتاب تجرید، اصول کافی و شروح آن‌ها.	۱۰
۳	اعتبارسنجی احادیث امامت	مقدمه معجم رجال‌الحديث و جزوه مؤسسه.	۲
۴	قرائت‌ها و رویکردهای مهم امامت در شیعه	جزوه استاد	۲
۵	امامت عامه	الاصول العامة فی الامامة؛ جواهر الکلام، میلانی.	۱۰
۶	وظایف امت	جزوه استاد	۴
۷	تئوری‌های امامت	جزوه استاد	۲
۸	نقد مبانی وهابیت	درسنامه نقد وهابیت، طبسی.	۲
۹	امامت خاصه	جواهر الکلام و نفحات‌الازهار، میلانی.	۱۰
۱۰	مهدویت	دانشنامه مهدویت	۲
۱۱	سیره اهل‌البیت	جزوه استاد	۲
۱۲	نقد ادله خلافت خلفا	جواهر الکلام	۲
۱۳	نقد مدعیان دروغین معاصر	جزوه استاد	۲
۱۴	تاریخ تحلیلی امامت	الصحيح من سیر النبی الاعظم صلی الله علیه و آله وسلم والامام علی علیه السلام.	۱۰
۱۵	تاریخ تشیع	تاریخ تشیع، خضری	۴
۱۶	ولایت فقیه	ولایت فقیه، جوادی	۲
۱۷	کلام جدید	کلام جدید، خسرو پناه	۲
۱۸	کلام مقارن	جزوه استاد	۲
۱۹	فقه مقارن	جزوه استاد	۲
۲۰	شبیهات جدید امامت	جزوه استاد	۲
جمع کل			۹۰

۳- دروس پیش نیاز

ردیف	ماده آموزشی	متن درسی	تعداد واحد
۱	کلام اسلامی ۱ و ۲	آموزش کلام اسلامی، سعیدی مهر	۴
۲	آشنایی با قرآن و علوم آن	علوم قرآنی، آراسته	۲
۳	آشنایی با حدیث و علوم آن	آشنایی با علوم حدیث، نصیری	۲
۴	منطق کاربردی	منطق کاربردی	۲
جمع کل			۱۰

۴- دروس مهارتی

ردیف	ماده آموزشی	متن درسی	تعداد واحد
۱	روش تحقیق تخصصی	متن یا جزوه معرفی شده از سوی کمیسیون تخصصی پژوهش شورای عالی.	۳
۲	مهارت ۱	مهارت روش تدریس، مهارت مدیریت، برنامه ریزی آموزشی و مهارت روش تبلیغ.	۳
۳	مهارت ۲	مکالمه عربی، روش مناظره و نویسندگی.	۶
جمع کل			۱۲

فصل سوم

عناوین و سرفصل‌های دروس تخصصی

کلیات علم کلام اسلامی

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش‌نیاز		شیوه ارزش‌یابی	
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	نیمه‌حضور	غیرحضور	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	شفاهی
کلیات علم کلام اسلامی	کلیات علم الکلام الاسلامی	General Islamic scholastictheology (Ilm al-Kalam)	*		۱۰	۱۶۰	*				*	*		

۱۶

اهداف درسی

بخش ۱. مبادی و تاریخ علم کلام

شناخت علم کلام و نسبت آن با دیگر علوم عقلی و نقلی، موضوع، غایت و مبانی آن، تبیین حجیت روش‌های عقلی و نقلی و شرایط آن‌ها و آشنایی با سیر تکوّن و تطوّر علم کلام، مشرب‌های کلامی، متکلمین بزرگ.

بخش ۲. فرق و مذاهب کلامی

آشنایی با تاریخچه، پیدایش، مؤسسان، مهم‌ترین آموزه‌ها، و گرایش‌ها و تطورات فرقه‌های مهم تشیع و تسنن.

بخش ۳. مآخذ، روش‌ها و قواعد کلی علم کلام

آشنایی با مآخذ مهم کلامی فرق اسلامی مانند: حجیت عقل، آیات و روایات؛ آشنایی با مبانی، روش‌ها و قواعد علم کلام مانند: حجیت خبر واحد در عقاید، حسن و قبح عقلی، قاعده لطف و امتناع نقض غرض.

بخش ۴. منابع معرفتی امامیه و عامه

اعتبارسنجی و بررسی مقایسه‌ای منابع اندیشه تشیع و تسنن: قرآن، سنت، عقل، اجماع و قول صحابی.

بخش ۵. کتاب‌شناسی توصیفی امامت

معرفی توصیفی و تحلیلی کتب مهم کلامی، تفسیری، حدیثی و تاریخی امامت نزد فرق اسلامی پویژه امامیه.

بخش اول: مبادی و تاریخ علم کلام

۱. مباحث مقدماتی

■ تعریف، نام‌گذاری، اهداف، کارکردها، تفاوت‌ها با سایر علوم.

۲. تاریخ کلام:

■ تعریف، اهداف؛

■ روش‌های مطالعه تاریخ کلام؛

■ رابطه تاریخ کلام با تاریخ و علم کلام؛

■ تفاوت تاریخ کلام با تاریخ فرق.

۳. دوره‌های تاریخ کلام امامیه:

■ دوره پیدایش کلام شیعه؛

■ دوره توسعه و شکل‌گیری؛

■ دوره تدوین و تبیین جامع؛

■ دوره رقابت و اختلاط؛

■ دوره استحاله؛

■ دوره معاصر.

۴. دوره‌های تاریخی کلام اهل سنت:

■ دوره پیدایش؛

■ دوره گسترش؛

■ دوره اختلاط؛

■ دوره انحطاط؛

■ دوره معاصر.

بخش دوم: فرق و مذاهب کلامی

۱. مباحث مقدماتی:

■ عناوین، تعریف، ویژگی‌ها، رابطه با علم کلام و منابع؛

■ علل پیدایش فرقه‌های اسلامی.

۲. نخستین فرقه‌ها، خوارج، مرجئه، قدریه، جبریه و جهمیه؛

۳. شیعه، امامیه، کیسانیه، زیدیه، اسماعیلیه، واقفیه و فاطمیان؛
۴. اهل سنت، معتزله، اهل الحدیث، اشاعره، ماتریدیه و وهابیت؛
۵. غلات، دروزیه، اهل حق، نصیری، شیخی، بابیه و بهائیه.

بخش سوم: مآخذ، روش‌ها و قواعد کلی علم کلام

فصل ۱. مآخذ

۱. آثار کلامی امامیه:

- مدرسه مدینه، مدرسه کوفه، مدرسه قم، مدرسه بغداد و مدرسه حله؛
- مدرسه اصفهان، مدرسه هند و خراسان، مدرسه قم معاصر.

۲. آثار کلامی زیدیه؛

۳. آثار کلامی اسماعیلیه؛

۴. آثار کلامی اهل سنت.

- معتزله بصره و بغداد، اهل حدیث و سلفیه، اشاعره، ماتریدیه، طحاویه، وهابیه.

فصل ۲. روش‌ها

۱. مباحث مقدماتی:

- مفهوم روش‌شناسی.

۲. روش‌شناسی استنباط:

الف: روش نقلی:

- طبقه‌بندی متون اعتقادی؛
- ضرورت کل‌نگری و مسأله امکان تجزّی در کلام؛
- اعتبار قطع در عقاید؛
- اعتبار ظنّ در عقاید؛
- اعتبار خبر واحد در عقاید.

ب: روش عقلی:

- اهمیت و جایگاه عقل، مفهوم عقل، کارکردهای عقل؛
- نقش عقل در معارف؛
- نظریه میزان بودن عقل، نظریه مفتاح بودن ؛
- عقل و نظریه مصباح بودن عقل.

■ تعارض عقل و نقل:

معناشناسی و شرایط تعارض، حل تعارض.

فصل ۳. قواعد کلی

■ حسن و قبح، قاعده لطف، امتناع نقض غرض، وجوب شکر منعم.

بخش ۴. منابع معرفتی فریقین

۱. منابع معرفتی اهل سنت:

■ قرآن:

■ اعتبار و تحریف؛

■ نیاز و عدم نیاز قرآن به مبین و مفسر (معصوم یا غیر معصوم)؛

■ تفسیر و تاویل قرآن.

■ سنت رسول الله ﷺ

■ تاریخچه و سرگذشت سنت در میان اهل سنت؛

■ طریق اثبات سنت؛

■ چگونگی انتقال تراثر وایی.

■ قول صحابه و تابعین:

■ ادله مقبولیت قول شیخین؛

■ ادله حجیت قول باقی اصحاب و تابعین.

■ قول ائمه اربعه:

■ ادله انحصار تعداد ایشان در اربعه؛

■ حدود اختیارات و حجیت قول ایشان.

■ اجتهاد:

■ معنی اجتهاد و ادله شرعی آن؛

■ وسعت دایره اجتهاد.

■ تاریخ:

■ بنای بر کتمان در وقایع حساس؛

■ شرایط نقل تاریخ و قلم به دستان؛

■ معرفی منابع اصلی تاریخی و میزان اعتبار آن‌ها.

■ عقل:

■ تاریخچه اعتنای اهل سنت به عقل و احکام عقلی؛

■ ادله اعتبار و گستره حجیت عقل در دو گروه معتزله و اشاعره.

■ اجماع و سد ذرایع و...

۲. منابع معرفتی شیعه:

■ قرآن:

■ ادله اعتبار و حجیت و گستره حجیت قرآن؛

■ شیوه برخورد با محکم و متشابه و ظهر و بطن و ناسخ و منسوخ.

■ سنت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم و ائمه اثنا عشر عليهم السلام:

■ ادله اعتبار سنت رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم و روایات اهل بیت عليهم السلام؛

■ تاریخچه انتقال تراث روایی.

■ عقل:

■ جایگاه و ادله اعتبار و میزان و گستره حجیت عقل؛

■ تاریخچه استناد شیعه به عقل.

■ اجماع.

بخش پنجم: کتاب شناسی توصیفی

۱. کلیات و مقدمات:

■ فواید و ضرورت اطلاع از تحقیقات گذشتگان؛

■ کتاب شناسی منابع امامت.

۲. معرفی رویکردهای مختلف در منابع امامت:

■ رویکرد قرآنی (تعریف، معرفی و بررسی کتب)؛

■ رویکرد حدیثی (تعریف، معرفی و بررسی کتب)؛

■ رویکرد کلامی (تعریف، معرفی و بررسی کتب)؛

■ رویکرد تاریخی (تعریف، معرفی و بررسی کتب)؛

■ رویکرد فقهی (تعریف، معرفی و بررسی کتب)؛

■ رویکرد منطقی، فلسفی و عرفانی (تعریف، معرفی و بررسی کتب).

۳. آشنایی تفصیلی با کتب کلامی خاص و مهم تر در امامت:

■ کتب تبیینی؛

■ کتب تهاجمی؛

■ کتب دفاعی.

منابع اصلی:

۱. در آمدی بر علم کلام، علی ربانی؛
۲. آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی، رضا برنجکار؛
۳. تطور کلام شیعه، جبرئیلی؛
۴. روش شناسی علم کلام، رضا برنجکار.

منابع فرعی:

۱. جستارهایی در مدرسه کلامی مدینه، کوفه، قم و بغداد، محمدتقی سبحانی و جمعی از پژوهشگران؛
۲. بحوث فی الملل والنحل، جعفر سبحانی؛
۳. تاریخ اندیشه های کلامی در اسلام، عبدالرحمن بدوی؛
۴. علم الکلام والمجتمع فی القرنین الثانی والثالث للهجرة، جوزیف فان اس؛
۵. فرق الشیعه، نوبختی؛
۶. المقالات والفرق، سعدابن عبدالله اشعری؛
۷. اوائل المقالات، شیخ مفید؛
۸. مقالات الاسلامیین واختلاف المصلین، ابوالحسن اشعری؛
۹. الملل والنحل، شهرستانی؛
۱۰. الفصل فی الملل والاهواء والنحل، ابن حزم؛
۱۱. اصول فقه، مظفر؛
۱۲. الاصول العامه للفقهاء المقارن، محمدتقی حکیم؛
۱۳. استخراج المرام من استقصاء الافحام، سیدعلی میلانی؛
۱۴. التحقيق فی نفی التحریف عن القرآن الشریف، سیدعلی میلانی؛
۱۵. معالم المدرستین، سیدمرتضی عسکری؛
۱۶. اصول الاستنباط العقاید فی نظریه الاعتبار، محمدسند؛
۱۷. منابع اجتهاد از دیدگاه مذاهب اسلامی، ابراهیم جناتی شاهرودی؛
۱۸. رابطه متقابل کتاب و سنت، علی نصیری؛
۱۹. الفهرست، طوسی؛
۲۰. الفهرست، ابن ندیم؛
۲۱. الذریعه، آقابزرگ تهرانی؛
۲۲. طبقات المتکلمین، جعفر سبحانی؛
۲۳. کتاب شناسی مذاهب اسلامی، ضمیری؛

۲۴. نرم افزار نور کلام، مؤسسه نور الذریعه، آقابزرگ تهرانی؛
۲۵. کتاب شناسی تفصیلی مذاهب اسلامی، محمدرضا ضمیری؛
۲۶. موسوعه مصادر النظام الاسلامی، عبد الجبار الرفاعی؛
۲۷. معجم التراث الکلامی، تحت اشراف جعفر سبحانی؛
۲۸. فهرست اسماء علماء الشیعه و مصنفیهم، منتجب الدین؛
۲۹. دانش نامه امام علی علیه السلام، به اهتمام پژوهش گاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
۳۰. معجم ما کتب عن الرسول صلی الله علیه و آله وسلم و اهل البیت علیهم السلام، عبد الجبار الرفاعی.

عقاید امامیه

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا			پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی											
عقاید امامیه	عقاید الامامیه	Imamiyya Beliefs	*		۱۰	۱۶۰	*					*		*	

اهداف درسی

این درس شامل دو بخش می باشد و هر بخش اهداف، سرفصل ها و منابع خاص خود را داراست:

- بخش اول: اثبات و تبیین استدلالی عقاید امامیه بر اساس یکی از متون اصیل عقلی امامیه، «تجريد الاعتقاد»؛
- بخش دوم: اثبات و تبیین استدلالی عقاید امامیه بر اساس یکی از متون اصیل نقلی امامیه، «الکافی».

سرفصل ها

بخش اول: شرح تجريد

- آشنایی دقیق با کتاب تجريد و نویسنده و شروع آن؛
- شرح فصول کتاب بر اساس فهرست آن.

بخش دوم: شرح کافی

- آشنایی دقیق با کتاب کافی و نویسنده و شروع آن؛
- شرح فصول کتاب بر اساس فهرست آن غیر از کتاب الحجه.

منابع

متن آموزشی: کتاب تجريد الاعتقاد والکافی.

منبع اصلی: کشف المراد و مرآه العقول.

منابع فرعی:

- الجامع لشرحی التجريد، خسروپناه؛
- شروع دیگر کتاب تجريد والکافی.

اعتبارسنجی احادیث

عنوان درس			نوع درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا			پیش نیاز			شیوه ارزشیابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی				نظری	عملی	حضور	نیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی
اعتبارسنجی احادیث			*	۲	۳۲	*						*	*	*

اهداف درسی

آشنایی با مبانی و روش های اعتبار سنجی احادیث به ویژه احادیث امامت.

سرفصل ها

بخش اول، آشنایی با کلیاتی از دانش علم رجال

- تعریف، اهداف، پیشینه؛
- نیازهای اصلی در دانش رجال؛
- دلایل بروز تحریف در اسناد و عناوین راویان، نتایج زیان بار تحریف؛
- بررسی تطبیقی منابع رجالی شیعه، فهرست شیخ طوسی، فهرست نجاشی، رجال شیخ طوسی، رجال برقی، رجال ابن غضائری، رجال کشی.

بخش دوم: مبانی جرح و تعدیل

- فرض های ایده آل در دانش رجال؛
- واقعیات موجود در دانش رجال؛
- رویکرد قدما و متأخرین در سنجش اعتبار احادیث؛
- عوامل تأثیر گذار بر رفتار عملی اصحاب در پیدایش مفاهیم دالّ بر توثیق یا تضعیف؛
- مفهوم «ضعف» و «وثاقت» از نگاه دانش مندان رجالی؛
- علل اطمینان آور بودن توثیقات؛
- گونه های نقش آفرینی راویان در عرصه انتقال احادیث شیعه.

بخش سوم: مبانی پذیرش قول رجالیون

- مبناي اول: حجّیت خبر ثقه در موضوعات؛
- مبناي دوم: حجّیت یئنه (خبر عدلین)؛

- مبنای سوم: حجّیت قول اهل خبره؛
- مبنای چهارم: حجّیت ظن در ظرف انسداد؛
- مبنای پنجم: حصول اطمینان به وثاقت راوی.

بخش چهارم: بررسی تطبیقی منابع رجالی اهل سنت

● بخاری، مسلم، تهذیب التهذیب، میزان الاعتدال، مزی.

بخش پنجم: مبانی جرح و تعدیل

منابع

منابع اصلی:

۱. اعتبارسنجی در میراث مکتوب شیعه، علیرضا حسینی؛
۲. کلیات علم رجال، جعفر سبحانی؛
۳. جواهر الکلام، سیدعلی میلانی.

منابع فرعی:

۴. اختیار معرفه الرجال (رجال کشی)، شیخ طوسی؛
۵. رجال النجاشی، نجاشی؛
۶. معجم رجال الحديث، خوئی؛
۷. مستدرکات علم الرجال الحديث، علی نمازی شاهرودی؛
۸. الرسائل الرجاليه، محمدابن محمدابراهیم کلباسی؛
۹. الاعلام الهادیه الرفيعه فی اعتبار الكتب الاربعه المنيعه، علی نمازی شاهرودی.

قرائت‌ها و رویکردهای مهم امامت در شیعه

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد سائت	شیوه اجرا				شیوه ارزش‌یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تئوری	عملی			حضور	نیستیم حضور	مجاز	دارد	ندارد	کتابی	شفاهی
قرائت‌ها و رویکردهای مهم امامت در شیعه	القراءه و الاتجاهات المهمه بین الشیعه	Key Readings and Approaches to Imamah in Shia	*		۲	۳۲	*				*	*	

۲۶

رشته تخصصی امامت شناسی

اهداف درسی

بررسی مبانی غلو، تقصیر، اعتدال (صوفیانه، روشن‌فکری، فقیهانه)، رویکرد تقابلی و تقریبی (تهاجم یا وحدت) در باورهای امامتی، تبیین اهمیت و روش‌های حفظ وحدت میان مذاهب اسلامی.

سرفصل‌ها

۱. غلو

- تعریف و گونه‌های غلو؛
- پیشینه غلو در ادیان آسمانی؛
- جریان غلو در اسلام؛
- مبانی غلو و راهکارهای نفی آن در قرآن و سنت نبوی؛
- راهکار ائمه علیهم‌السلام در مبارزه با جریان غلو؛
- راهکارهای اصحاب در مبارزه با جریان غلو؛
- تضعیفات مبتنی بر غلو نزد دانش‌مندان رجالی.

۲. تقصیر

- تعریف و گونه‌های تقصیر؛
- پیشینه تقصیر در ادیان آسمانی؛
- جریان تقصیر در اسلام؛
- مبانی تقصیر و راهکارهای نفی آن در قرآن و سنت نبوی؛
- راهکار ائمه علیهم‌السلام و اصحاب در مبارزه با جریان تقصیر.

۳. اعتدلال فقیهانه

● تعریف؛

● مبانی؛

● پیشینه؛

● راهکارها.

۴. وحدت و تقریب

● تعریف، گونه‌ها و مبانی وحدت و تقریب؛

● ضرورت وحدت عقلا و نقلا؛

● راهکارهای وحدت و تقریب در جهان امروز.

۵. جریان‌های تند علیه اهل سنت

منابع

منبع اصلی:

جوواهر الکلام، سیدعلی میلانی.

منابع فرعی:

۱. الغلو، محمد سند؛

۲. غلو و غالیان، فروشانی؛

۳. وحدت اسلامی، آقائوری؛

۴. امامت و رهبری، مرتضی مطهری رحمت‌الله‌علیه؛

۵. صحیفه نور، روح‌الله خمینی رحمت‌الله‌علیه؛

۶. مجموعه سخنان مقام معظم رهبری مد تله‌العالی.

امامت عامه

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعات	شیوه اجرا				شیوه ارزش‌یابی			
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تئوری	عملی			حضور	نیمه‌حضور	غیرحضور	مجازی	دارد	ندارد	کتبی	شفاهی
امامت عامه	الامامه العامه	General Imamah	*		۱۰	۱۶۰	*					*		

۲۸

رشته تخصصی امامت شناسی

اهداف درسی

بررسی و تبیین مفاهیم، ضرورت‌ها، شرایط و تمام ویژگی‌های عام و خاص لازم برای امام.

سرفصل‌ها

۱. مقدمات

■ تعریف بحث امامت (امام‌شناسی)، ضرورت بحث عقلا و نقلا، پیشینه بحث، منابع کلان بحث، گونه‌ها (روش‌ها)، دیدگاه‌ها؛

■ نسبت با توحید، نسبت با نبوت، نسبت با فروع، نسبت با وحدت.

۲. معناشناسی (در لغت، قرآن، احادیث و اصطلاح):

● امام، خلیفه، ولی، وصی، وزیر، امیر، حاکم و حجت.

۳. قلمرو (حقیقت و ماهیت):

● شمول زمانی، قائد و قائم، شمول افرادی و شمول احوالی.

۴. ضرورت و فواید وجود امام:

● عقلی، قرآنی و حدیثی.

۵. شرایط:

■ مفهوم شرط، علم، عصمت و نص.

۶. راه‌های تعیین؛

۷. نصب، اجماع، شورا، غلبه؛

۸. راه‌های شناخت:

■ نص، علم و اعجاز.

۹. مقامات و کمالات:

■ اصطفا، خلقت خاص، نصب، علم، عصمت، ولایت، افتراض الطاعه، خلق خاص و تنزیهات.

۱۰. شؤون و وظایف:

■ هدایت، مرجعیت دینی، مرجعیت علمی، رهبری اجتماعی (حکومت ظاهر)، رهبری تاریخی (تمدن سازی).

منابع

منابع اصلی:

۱. الاصول العامة فی مسائل الامامه، سید علی حسینی میلانی؛
۲. جواهر الکلام فی معرفه الامامه والامام، سید علی حسینی میلانی؛
۳. العصمه، سید علی میلانی؛
۴. کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد قسم الالهیات، علامه حلی، جعفر سبحانی؛
۵. کافی، محمد ابن یعقوب ابن اسحاق کلینی؛
۶. شرح المقاصد، سعد الدین تفتازانی؛
۷. شرح المواقف، ایجی.

منابع فرعی:

۱. الامامه والتبصره من الحیره، علی ابن بابویه قمی؛
۲. الافصاح، شیخ مفید؛
۳. الشافی، سید مرتضی؛
۴. تلخیص الشافی، شیخ طوسی؛
۵. النجاه فی القیامه فی امر الامامه، ابن میثم بحرانی؛
۶. الإمامه، سید اسد الله موسوی شفتی؛
۷. بحار الانوار، علامه محمد تقی مجلسی؛
۸. جامع المقاصد، محقق کرکی جلد ۱۲؛
۹. علم امام (مجموعه مقالات)، محمد حسن نادم؛
۱۰. اثبات ولایت، علی نمازی شاهرودی؛
۱۱. الامامه الاهیة، محمد سند؛
۱۲. امامت پژوهی (بررسی دیدگاه امامیه، معتزله و اشاعره)، جمعی از نویسندگان.

وظایف امت

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				شیوه ارزش‌یابی			
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضوری	نیمه‌حضوری	غیرحضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	شفاهی
وظایف امت	واجب‌الامه	Ummah Responsibilities	*		۴	۶۴	*				*	*		*

۳۰

رشته تخصصی امامت‌شناسی

اهداف درسی

- تبیین وظایف امت نسبت به امام علیه‌السلام مانند: معرفت، بیعت، اطاعت، تولی و تبری، محبت، اخذ علوم، و احیاء امرائمه علیهم‌السلام.

سرفصل‌ها

۱. وظایف عام

- معرفت و ایمان؛
- محبت و مودت؛
- تصدیق و تسلیم؛
- اطاعت؛
- تولی؛
- تبری؛
- اخذ علم؛
- احیاء امر؛
- توسل؛
- زیارت؛
- دفاع؛
- دستگیری از شیعیان؛
- تقیه.

۲. وظایف خاص نسبت به امام عصر عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف

منابع:

منابع اصلی:

۱. کافی، محمد بن یعقوب کلینی؛
۲. مکیال المکارم، میرزا محمد تقی اصفهانی؛
۳. پیوند معنوی با ساحت قدس مهدوی، صدرالدین همدانی.

منابع فرعی:

۱. آشتی با امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، علی هراتیان؛
۲. امامت، بیابانی اسکویی؛
۳. سلوک منتظران، محمد بنی هاشمی؛
۴. مقاله وظایف امت در برابر امام، سید علی میلانی، شماره ۶ از فصل نامه امامت پژوهی.

تئوری‌های امامت و خلافت

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش‌نیاز			شیوه ارزشیابی	
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	بیمه‌حضور	غیرحضور	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	شفاهی	تحقیق
تئوری‌های امامت و خلافت	فقه الإمامیه و النظریات الخلافه	Imamah Theories	*		۲	۳۴	*					*	*		

اهداف درسی

بررسی و مقایسه نظریه‌های امامت و خلافت از دیدگاه فرق و مکاتب شیعه و عامه.

سرفصل‌ها

۱. نظریه کیسانیه؛
۲. نظریه زیدیه؛
۳. نظریه اسماعیلیه؛
۴. نظریه غلات؛
۵. نظریه عرفا؛
۶. نظریه فلاسفه؛
- مشائیان، اشراقیان و حکمت متعالیه.
۷. نظریه خوارج؛
۸. نظریه معتزله؛
- قائلان به امامت فاضل؛
- قائلان به امامت مفضول؛
- بررسی عقاید سایر معتزلیان.
۹. نظریه اهل حدیث و سلفیه؛
- سلفیه نخستین (حلیسیه)؛
- بزرگان سلفیه بعد؛
- ابن تیمیه و ابن قیم؛
- دیدگاه وهابیت.
۱۰. نظریه اشاعره و ماتریدیه.

منابع:

منابع اصلی:

۱. امامت از دیدگاه امامیه و زیدیه، مصطفی سلطانی؛
۲. فرق تسنن، جمعی از نویسندگان؛
۳. گرایش‌ها و مذاهب اسلامی، ابو حاتم رازی - ترجمه علی آقا نوری؛
۴. فرقه‌های اسلامی و مسئله امامت، عبدالله ابن محمد ناشی اکبر؛
۵. اندیشه سیاسی معتزله، محسن نجاح، ترجمه باقر صدری‌نیا؛
۶. شرح المقاصد، سعدالدین تفتازانی؛
۷. المغنی فی الابواب التوحید والعدل، قاضی عبدالجبار، جلد ۲۰.

منابع فرعی:

۱. نظام سیاسی و دولت در اسلام، داوود فیرحی؛
۲. اندیشه‌های سیاسی در اسلام و ایران، حاتم قادری؛
۳. منصب الامامه الکبری، محمد علی فرکوس؛
۴. النظریه السياسیه عند ابن تیمیه، حسن کونا کاتا؛
۵. آراء ابن تیمیه فی الحکم والاداره، حمد ابن محمد آل فریان؛
۶. الامامه العظمی، عبدالله ابن عمر دمیجی.

نقد مبانی وهابیت

۳۳

ریشه تخصصی امامت شناسی

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش‌نیاز			شیوه ارزش‌یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تئوری	عملی			حضوری	بهمحضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	شفاهی	تحقیقی	
نقد مبانی وهابیت	انتقاد اساس الوهابیه	Criticism of Wahhabism Foundations	•		۲	۳۲	•						•			

اهداف درسی

آشنایی با تاریخ، جریانات، سازمان و تشکیلات وهابیت و نقد آموزه‌ها و عقاید آن‌ها.

سرفصل‌ها

۱. جریان‌شناسی وهابیت:

- مراحل پیدایش و شکل‌گیری؛
- ریشه‌های تاریخی وهابیت.

۲. وهابیت در دوره معاصر:

- جریان‌های موجود درون وهابیت معاصر در کشورهای مختلف؛
- افراد متفکر و جریان‌ساز درون وهابیت معاصر؛
- تشریح اهم فعالیت‌های فرهنگی وهابیت در دوره معاصر؛
- معرفی برخی از مهم‌ترین حامیان و مفتیان و مناظران وهابیت امروز؛
- معرفی برخی از شبکه‌های تلویزیونی و نشریات همسو با وهابیت.

۳. مبانی اعتقادی وهابیت و نقد آن‌ها:

- تبیین نقاط انحرافی در عقاید و احکام عملی وهابیان؛
- انحرافات وهابیت در توحید، ایمان و کفر؛
- انحرافات وهابیت در نبوت و امامت و معاد؛
- انحرافات وهابیت در مباحث بدعت و سنت؛
- انحرافات وهابیت در حیات برزخی و مسأله غلو.

۴. بررسی و پاسخ به شبهات اصلی وهابیت:

- پاسخ به شبهات شفاعت؛

- پاسخ به شبهات توسل و زیارت؛
- پاسخ به شبهات مربوط به عالم برزخ.

۵. نقد کتب معروف وهابیان

- معرفی کتاب‌های معروف ابن تیمیه، محمد ابن عبدالوهاب، وهابیت معاصر؛
- بررسی کتاب کشف الشبهات محمد ابن عبدالوهاب؛
- بررسی کتب وهابیون معاصر ایران مثل قلم‌داران، برقی و

منابع:

منابع اصلی:

۱. سلفیان باورها و کارکردها، نجم‌الدین طبسی؛
۲. درسنامه نقد وهابیت، نجم‌الدین طبسی؛
۳. سلفی‌گری و وهابیت (تبارشناسی وهابیت)، سیدمهدی علی‌زاده موسوی.

منابع فرعی:

۱. کشف الارتیاب فی اتباع محمد ابن عبدالوهاب، محسن امین؛
۲. کشف الشبهات، محمد ابن عبدالوهاب؛
۳. سلفی‌گری و پاسخ به شبهات، علی اصغر رضوانی؛
۴. الوهابیه فی المیزان، سبحانی تبریزی؛
۵. الدرر السنیه فی الرد علی الوهابیه.

امامت خاصه

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش نیاز		شیوه ارزش یابی	
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی	۱۰	۱۶۰	*				*	کتابی	شفاهی	تحقیقی
امامت خاصه	الامامه الخاصه	Specific Imamah Justification	*								*	*		

۳۶

رشته تخصصی امامت شناسی

اهداف درسی

- ۱۰ واحد، بررسی و تبیین ادله عقلی و نقلی امامت و خلافت بلافصل امیر المؤمنین علیه السلام و پاسخ به شبهات؛
- بررسی و تبیین ادله عقلی و نقلی امامت دیگر امامان علیهم السلام و پاسخ به شبهات.

سرفصل ها

۱. مراتب تحقق و ظهور امامت امامان علیهم السلام؛
۲. امامت امامان علیهم السلام در مقام ثبوت و جعل (خلق، اصطفاء، جعل)؛
۳. امامت امامان علیهم السلام در مقام اثبات و فعلیت (نص)؛
۴. انتقال امامت امامان علیهم السلام؛
۵. ادله و نصوص قرآنی امامت امیر المؤمنین علیه السلام؛
۶. ادله و نصوص نبوی امامت امیر المؤمنین علیه السلام؛
۷. ادله عقلی امامت امیر المؤمنین علیه السلام؛
۸. ادله و نصوص امامت سایر امامان علیهم السلام؛
۹. خصایص امامان علیهم السلام.

منابع:

منابع اصلی:

۱. الدلیل العقلی علی إمامه علی علیه السلام، سیدعلی میلانی؛
۲. نفحات الأزهار، سیدعلی میلانی؛
۳. الإمامه فی أهم الكتب الکلامیه، سیدعلی میلانی؛
۴. تشیید المراجعات و تفنید المکابرات، سیدعلی میلانی؛

٥. محاضرات في الاعتقادات، سيد علي حسيني ميلاني؛
٦. إمامه بقيه الأئمة عجل الله تعالى فرجه الشريف، سيد علي ميلاني؛
٧. شرح منهاج الكرامه في معرفه الإمامه، علامه حلي - سيد علي ميلاني.

منايع فرعى:

١. الشافي، سيد مرتضى؛
٢. تلخيص الشافي، شيخ طوسي؛
٣. كشف المراد في شرح تجريد الاعتقاد، علامه حلي؛
٤. نهج الحق و كشف الصدق، علامه حلي؛
٥. منهاج الكرامه، علامه حلي؛
٦. دلائل الصدق، محمد حسين مظفر؛
٧. إحقاق الحق و إزهاق الباطل، قاضي نور الله مرعشي؛
٨. الصراط المستقيم إلى مستحقى التقديم، علامه بياضي؛
٩. إثبات الهداه بالنصوص والمعجزات، شيخ حر عاملي.

مهدویت

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	بیمه-حضور	غیرحضور	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	مطالعی	تجربی	
مهدویت	المهدویه	Al-Mahdawiyyah	•		۲	۳۲	•				•	•	•			

پیش نیاز: امامت عامه و خاصه

اهداف درسی

تبیین ضرورت بحث، مبانی عام، نصوص، تاریخ حیات، مسائل خاص مهدویت از غیبت حکومت و تبیین اشتراکات و اختلافات منجی نزد اهل سنت و ادیان.

سرفصل ها

۱. مقدمات:

- ضرورت بحث مهدویت؛
- آثار بحث مهدویت؛
- ابعاد بحث مهدویت؛
- منابع بحث مهدویت؛
- پیشینه بحث مهدویت.

۲. مبانی عام:

- امامت و خلافت الهی؛
- علم، عصمت و ولایت الهی.

۳. نصوص بر امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف:

- نصوص نبوی؛
- نصوص ائمه علیهم السلام.

۴. تاریخ حیات امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف:

- خلقت؛
- ولادت؛
- کودکی؛
- غیبت.

۵. مسائل خاص مهدویت

- آیات مهدویت؛
- روایات مهدویت؛
- مفهوم و علل و کیفیت غیبت؛
- طول عمر در غیبت؛
- رویت و ارتباط در غیبت؛
- مفهوم و آثار انتظار؛
- کیفیت زندگی امام در غیبت؛
- علائم ظهور؛
- کیفیت ظهور؛
- رجعت؛
- حکومت؛
- شهادت؛
- آسیب‌های مهدویت.

منابع

منابع اصلی:

۱. الغیبه، شیخ طوسی - ناصح، تهرانی؛
۲. الغیبه، محمد ابن ابراهیم نعمانی؛
۳. کمال الدین و تمام النعمه، صدوق؛
۴. منتخب الأثر فی الإمام الثانی عشر عجل الله تعالی فرجه الشریف، لطف الله صافی گلپایگانی.

منابع فرعی:

۱. دانش نامه امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، محمدی ری شهری؛
۲. المعجم الموضوعی لأحادیث الإمام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، علی کورانی؛
۳. الإمام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، سید علی میلانی؛
۴. معرفت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، دکتر بنی هاشمی؛
۵. تا ظهور (پژوهشی جامع پیرامون آموزه و مباحث مهدویت)، نجم الدین طبسی.

سیره اهل بیت علیهم السلام

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تفکری	عملی			حضور	زیمه حضور	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	تلفظی	پیشانی	
سیره اهل بیت علیهم السلام	سیره اهل البیت علیهم السلام	Ahl al-Bayt Sira	*		۴	۶۴	*				*		*			

پیش نیاز: تاریخ تحلیلی ۱ و ۲

اهداف درسی

- بخش اول: آشنایی با کلیات و سیره و اخلاق فردی و اجتماعی معصومین علیهم السلام به صورت موضوعی؛
- بخش دوم: بیان نقش ائمه علیهم السلام در شکل گیری و رشد علوم، فنون، ادب، فرهنگ و هنر اسلامی.

سرفصل ها

بخش اول

۱. کلیات و مباحث مقدماتی:
 - اهداف و ضرورت بحث؛
 - مفاهیم (تاریخ، سیره، سنت فضایل، مناقب، اخلاق، تربیت اخلاقی و...)
 - مبانی فهم سیره پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و ائمه علیهم السلام؛
 - ابعاد سیره پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و ائمه علیهم السلام.
۲. تأسی به معصوم علیهم السلام:
 - ادله لزوم تأسی و بررسی اشکالات و پاسخ های آن.
۳. چالش های فهم سیره معصوم علیهم السلام:
 - احتمال مخالفت با قرآن، با سخن معصوم علیهم السلام، با عمل معصوم علیهم السلام دیگر؛
 - احتمال مخالفت با عقل عملی و احکام اخلاقی، با ادله کلامی، با عرف جامعه؛
 - عدم امکان تأسی یا غیر قابل عمل بودن؛
 - مخالفت با شرایط اجتماعی کنونی، با علم تجربی روز.

۴. قواعد فهم عمل معصوم:

- بررسی صدور حدیث و تنقیح مدلول روایت (یا گزارش تاریخی)؛
- توجه به برنامه کلان و هیئت ترکیبی رفتارهای معصوم؛
- مشاهده رفتارهای متنوع (تفسیر عمل با عمل)؛
- مراجعه به سخنان معصوم (تفسیر عمل با کلام)؛
- تفسیر عمل به شخصیت معصوم؛
- احتمال اختصاصی بودن رفتار و عدم امکان تأسی؛
- توجه به شرایط تاریخی صدور عمل.

۵. تفاوت سیره معصومان علیهم السلام:

- تفاوت مقام و منزلت، طاقت و توان، روحیات، علاقه‌ها و سلیقه‌ها، ویژگی‌های جسمی، سنی.

۶. رفتارشناسی امامان علیهم السلام در ارتباطات:

- با خدا؛
- با خانواده و اقربا؛
- با کودکان و جوانان؛
- با اصحاب و شیعیان خاص؛
- با هیئت حاکمه؛
- با مخالفین و معترضان؛
- با حیوانات و محیط زیست.

بخش دوم

۱. مباحث مقدماتی؛

۲. سیره امامان علیهم السلام در تبیین، تبلیغ و حفظ دین و ایجاد فرهنگ دینی؛
۳. سیره امامان علیهم السلام در برابر حوادث و دگرگونی‌های فکری فرهنگی و اجتماعی؛
۴. سیره امامان علیهم السلام با اهل دانش، هنر و حرفه‌وفن.

منابع

منابع اصلی:

۱. در آمدی بر سیره اهل بیت علیهم السلام، عبدالمحمدی؛
۲. استنباط حکم اخلاقی از سیره و عمل معصوم، محمد عالم‌زاده نوری؛

۳. فرازهایی برجسته از سیره امامان شیعه، عبدوس - محمدی اشتهااردی؛
 ۴. دور اهل البیت علیهم السلام، فی بناء جماعه الصالحه، محمد باقر حکیم.

منابع فرعی:

۱. الگوهای رفتاری امام علی علیه السلام، محمد دشتی؛
۲. الگوی زندگی من (گزارشی از سیره عملی رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم)، عباس یزدانی؛
۳. سیره تربیتی معصومین علیهم السلام، محمد داوری، سید علی حسینی زاده؛
۴. مدیریت علوی، ابوطالب خدمتی، علی آقا پیروز، عباس شفیعی؛
۵. نقش ائمه علیهم السلام در احیای دین، سیدمرتضی عسکری؛
۶. فی رحاب ائمه اهل البیت علیهم السلام، محسن الامین؛
۷. بحار الانوار، علامه محمد تقی مجلسی؛
۸. تاریخ تحلیلی سیاسی اسلام، دکتر علی اکبر حسینی؛
۹. الارشاد، شیخ مفید؛
۱۰. حیات فکری امامان علیهم السلام.

نقد ادله خلافت خلفا

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضوری	زیمه، حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ن ندارد	کتابی	شلفی	تجربی	
نقد ادله خلافت خلفا	انتقاد الاحتجاجات فی خلافة خلفاء	Caliphate Justification Criticism	*		۲	۳۲	*				*		*			

پیش نیاز: امامت خاصه

اهداف درسی:

نقد و بررسی ادله خلافت خلفا و تحلیل آثار حکومت بنی امیه و بنی عباس.

سر فصل ها:

۱. نقد ادله مورد استناد در خلافت خلفای ثلاث (بررسی اعتبار ادله عام):

- بیعت؛
- شوری؛
- سن و سال و سابقه در دین؛
- افضلیت و صحابی بودن؛
- ثوری من غلب؛
- اجماع.

۲. نقد ادله مورد استناد در خلافت خلفای ثلاث (بررسی اعتبار ادله خاص):

- صلاه ابی بکر، حضور در غار و ...؛
- وصایت ابی بکر به عمر؛
- شورای شش نفره؛
- بررسی روایات جعلی در مدح خلفا.

۳. حکومت بنی امیه:

- نحوه به قدرت رسیدن معاویه؛
- چگونگی بیعت گرفتن برای یزید؛
- عملکرد بنی امیه تا پایان مروانیان؛
- معرفی شخصیت خلفای شاخص این نسل.

۴. حکومت بنی عباس:

- ادله مورد استناد بنی عباس برای جلب بیعت مردم؛
- نحوه انتقال قدرت به خلیفه بعدی در بنی عباس؛
- عملکرد بنی عباس تا پایان غیبت صغری؛
- معرفی شخصیت خلفای شاخص این نسل.

منابع:

منابع اصلی:

۱. الإمامه فی أهم الكتب الكلامیه و عقیده الشیعه الإمامیه، سیدعلی میلانی؛
۲. الرسائل العشر فی الأحادیث الموضوعه فی كتب السنه، سیدعلی حسینی میلانی؛
۳. إبطال ما استدل به لإمامه أبی بکر، سیدعلی میلانی؛
۴. نقد ادله خلافت خلفا، نجم الدین طبعی؛
۵. ارزیابی ادله قرآنی خلافت خلفا، حامد دُرْ آباد؛
۶. الإفصاح فی الإمامه، شیخ مفید؛
۷. الشافی فی الإمامه، شریف مرتضی.

نقد مدعیان دروغین معاصر

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا			شیوه ارزش‌یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تئوری	عملی			حضور	نیمه‌حضور	غیرحضور	مجازی	دارد	ندارد
نقد مدعیان دروغین معاصر	انتقاد المطالبین التصنی فی المصر الراهن	Criticism of Contemporary Mahdi Claimants	*		۲	۳۲	*				*	*
تحقیق	شفاهی	کتبی										

اهداف

بررسی و نقد مبانی و عملکرد جریان‌های مدعی امامت قرون اخیر از جمله علی محمد باب و احمد اسماعیل.

سر فصل‌ها

مقدمه

- علل و اسباب پیدایش جریان‌های انحراف در سده‌های اخیر؛
- شیوه و شگردهای رشد و توسعه جریان‌های انحرافی امامتی.

بخش اول، بایبه و بهائیه

۱. تاریخچه:

- آشنایی با شیخیه؛
- آشنایی با بایبه، ازلیه، بهائیت؛
- آشنایی با بهائیت در جهان معاصر؛
- ارتباط بهائیت با سیاست.

۲. بررسی و نقد تعالیم و اعتقادات بهائیت:

- آشنایی با تعالیم دوازده گانه و نقد آن؛
- بررسی اعتقادات در توحید، معاد؛
- بررسی اعتقادات در نبوت، خاتمیت؛
- ادله اثبات بهائیت و نقد آن‌ها؛
- آشنایی با تعالیم و احکام بایبه و بهائیه و نقد آن.

بخش دوم: احمد اسماعیل بصری

۱. تاریخچه؛
۲. عقاید؛
۳. ادله عام مورد استناد؛
۴. ادله خاص مورد استناد.

منابع

منابع اصلی:

۱. خاتمیت، مرتضی مطهری رحمت الله علیه؛
۲. بهائیان، محمد باقر نجفی؛
۳. ایقان، میرزا حسینعلی نوری مازندرانی؛
۴. دجال بصره، علی کورانی.

منابع فرعی:

۱. مقاله شخصی سیاح، عباس افندی؛
۲. تاریخ ظهور الحق، فاضل مازندرانی؛
۳. اشراقات، میرزا حسینعلی نوری مازندرانی؛
۴. مفاوضات، عباس افندی؛
۵. فرائد، ابوالفضل گلپایگانی؛
۶. استدلالیه در رد قائمیت، میرزا نعیم اصفهانی سدهای؛
۷. خطابات، عباس افندی.

تاریخ تحلیلی امامت

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	بیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	شفاهی	تجربی	
تاریخ تحلیلی امامت	المباحث فی تاریخ الامامه	Imamah Analytical History	*		۱۰	۱۶۰	*					*	*			

اهداف

تحلیل وقایع مرتبط با امر امامت، از حیات رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم تا غیبت صغری.

سرفصل ها

۱. مباحث مقدماتی:

- آشنایی اجمالی با منابع و روش های تاریخ نگاری؛
- ماهیت و جایگاه تاریخ در مباحث امامت.

۲. علل تحریف تاریخ:

- شیوه نگارش؛
- جلوگیری خلفا و حکام؛
- تقرب به خلفا و حکام؛
- تاثیر علمای اهل کتاب؛
- تعصبات قومی و مذهبی.

۳. ملزومات تحلیل تاریخ:

- منابع تاریخ اسلام؛
- بررسی اعتبار منابع؛
- سایر ملزومات تحلیل تاریخ.

۴. مراحل تحلیل تاریخ:

- فحص از ادله؛
- بررسی تعارضات؛
- بررسی جغرافیای تاریخ.

۵. احوال عرب در جاهلیت:

- معنای جهل و جاهلیت؛
- شاخصه‌های جامعه جاهلی.

۶. زندگانی پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم تا بعثت:

- آباء و اجداد پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم؛
- ولادت تا جوانی پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم؛
- ازدواج تا بعثت؛
- ولادت و کفالت امیرالمومنین علیه السلام.

۷. بررسی وقایع بعثت تا هجرت:

- بعثت، دعوت به اسلام، اظهار اسلام افراد، هجرت به حبشه، شعب ابی طالب، عام الحزن، معراج و ازدواج مجدد؛
- ليله المیت؛
- غار ثور.

۸. بررسی وقایع سال‌های حضور در مدینه:

- قبا، عقد اخوت، غزوات و سرایا، ازدواج امیرالمؤمنین علیه السلام، سدا لأبواب، فتح مکه،
- ترور پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم، ابلاغ سوره براءت، مباحله، غدیر، بیماری، شهادت و سقیفه.

۹. بررسی زندگی و وقایع دوره ائمه علیهم السلام از امام مجتبی علیه السلام تا غیبت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف.

منابع

متن آموزشی: الصحيح من سیره النبی لأعظم صلی الله علیه و آله وسلم، سید جعفر مرتضی عاملی.

منابع اصلی:

۱. الصحيح من سیره الامام علی علیه السلام، سید جعفر مرتضی عاملی؛
۲. بحار الانوار، محمد تقی مجلسی؛
۳. حیات فکری و سیاسی امام شیعه، رسول جعفریان.

منابع فرعی:

۱. تاریخ رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم، رسول جعفریان؛
۲. السیره النبویه، نجاح طائی؛
۳. السیره النبویه بنظر اهل البيت علیهم السلام، علی کورانی؛
۴. کتب تاریخی فریقین.

تاریخ تشیع

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعات	شیوه اجرا			پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تقریری	عملی			حضوری	نیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	مضامین	تجربیه
تاریخ تشیع	تاریخ الشیعہ	Shia History	*		۴	۱۶۰	*				*		*		

پیش نیاز: تاریخ تحلیلی امامت

اهداف

بررسی چگونگی پیدایش و سیر تطور تشیع، فرق مهم تشیع و دولت های مهم شیعی از آغاز تا کنون.

سرفصل ها

۱. مفهوم تشیع:

- بررسی واژه شناختی؛
- بررسی اصطلاحی؛
- تعریف برگزیده.

۲. ماهیت شیعه امامیه:

- جایگاه امامت در نگاه شیعه؛
- مقومات شیعه امامیه.

۳. آرای گوناگون در پیدایش تشیع؛

۴. تاریخ تشیع تا زمان امام سجاد علیه السلام؛

۵. تاریخ تشیع در زمان باقرین علیهما السلام؛

۶. تاریخ تشیع در زمان امام کاظم علیه السلام و امام رضا علیه السلام؛

۷. تاریخ تشیع در زمان امام جواد علیه السلام و عسکریین علیهما السلام؛

۸. تاریخ تشیع در زمان غیبت صغری؛

۹. فرق شیعه؛

۱۰. دولت ها و جنبش های شیعی.

منابع اصلی:

۱. تاریخ تشیع از پیدایش تا عصر غیبت کبری، غلام حسن محرمی؛
۲. تاریخ تشیع، خضری؛
۳. الارشاد، شیخ مفید؛
۴. اعیان الشیعه، سید محسن امین.

منابع فرعی:

۱. شیعه در تاریخ، محمد حسین زین عاملی، محمدرضا عطائی؛
۲. تاریخ تشیع در ایران از آغاز تا قرن دهم هجری، رسول جعفریان؛
۳. تأسیس شیعه، حسن صدر.

ولایت فقیه

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعته	شیوه اجرا					شیوه ارزش‌یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	بهمه‌جانبی	غیر حضوری	مجازی	دارد	نماد	تجربی	تفکری
ولایت فقیه	ولایه الفقیه	Wilayat al-Faqih (Governance of the Jurist)	*		۲	۳۲	*				*		*	

پیش‌نیاز: مهدویت

اهداف

تبیین نظام سیاسی شیعه در عصر غیبت و شناخت استدلالی رهبر و حاکم اجتماعی، شرایط، وظایف و اختیارات او، با رویکرد پاسخ به شبهات.

سرفصل‌ها

۱. مباحث مقدماتی:

- ولایت فقیه، بحث فقهی یا کلامی؟
- لزوم حکومت اسلامی در دوران غیبت؛
- شرایط اساسی ولایت.

۲. پیشینه ولایت فقیه:

- ولایت فقیه نزد علما و فقهای پیشین (نظریه شیخ مفید، نظریه شیخ طوسی، نظریه محقق اول و...).

۳. ادله اثبات ولایت فقیه:

- دلایل عقلی و نقلی.

۴. مشروعیت ولایت فقیه:

- بررسی نظریه‌های مشروعیت سیاسی؛
- بررسی نظریه‌های مشروعیت ولایت فقیه؛
- نظریه مشروعیت الهی و مردمی؛
- دیدگاه مرحوم امام خمینی رحمت‌الله علیه درباره مشروعیت ولایت فقیه.

۵. پاسخ به شبهات و ابهامات

منابع اصلی:

۱. حکومت اسلامی، روح‌الله خمینی رحمه‌الله علیه؛
۲. فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای مدظله‌العالی، محسن مهاجرنیا؛
۳. ولایت‌الفقیه، عبدالله جوادی آملی - عباس نورالدین؛
۴. فقیهان و عرصه‌های ولایتی، صادق لاریجانی؛
۵. فقه‌الولایه و الحکومه الاسلامیه، حسین مظاهری؛
۶. ولایت و رهبری در اسلام، سیدحسن طاهری خرم‌آبادی؛

منابع فرعی:

۱. چالش‌های فکری نظریه ولایت‌الفقیه، مصطفی جعفر پیشه‌فر.

کلام جدید

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا			پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	نیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	مسابقی	تجربیه
کلام جدید	فی علم الکلام الحدیث	Current Issues of Kalām	*		۲		*				*		*		

پیش نیاز: کلیات علم کلام

اهداف:

بررسی عقلی و نقلی مسائل کلام جدید.

سرفصل ها:

۱. گونه های مسائل کلامی؛
۲. مفهوم و تاریخچه کلام جدید؛
۳. دین و قلمرو آن؛
۴. معرفت و ایمان دینی؛
۵. دین و عقل؛
۶. قبض و بسط دین؛
۷. قرائت های دینی؛
۸. تکثر گرایی در دین؛
۹. رابطه دین و مدرنیته؛
۱۰. رابطه دین و سیاست.

منابع:

منابع اصلی:

۱. درآمدی بر علم کلام جدید، هادی صادقی؛
۲. مسائل کلام جدید، خسرو پناه؛
۳. مسائل کلام جدید، عبدالله جوادی آملی.

کلام مقارن

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعته	شیوه اجرا			پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تئوری	عملی			حضور	دوره حضور	خبر حضور	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	تجربی	تحقیقی
کلام مقارن	الكلام المقارن (المشابه)	Contemporary Kalām	*		۲	۳۲	*				*		*		

پیش نیاز: کلیات علم کلام

اهداف:

بررسی عقلی و نقلی برخی مسائل اصولی در عقاید اهل سنت و تمایز آن با عقاید شیعه.

سرفصل ها:

۱. توحید و اسماء و صفات:

- توصیف و تبیین توحید و اسماء و صفات الهی؛
- کارکرد اسماء و صفات در نظام تکوین و تشریع.

۲. قضا و قدر:

- توصیف و تبیین چستی قضا و قدر؛
- جبرگرایی و تفویض؛
- ارتباط قضا و قدر با اختیار انسان.

۳. بداء:

- معنای بدا و ابداء؛
- امکان وقوع بدا؛
- عدم تنافی بداء با علم الهی.

۴. تنزیه انبیاء؛

۵. تقیه.

منابع:

منابع اصلی:

۱. شرح منهاج الکرامه فی معرفه الإمامه، سیدعلی میلانی؛
۲. کلام تطبیقی، علی ربانی؛
۳. تنزیه الانبیاء، علی ابن الحسین علم الهدی؛
۴. عصمه الانبیاء والرسل، سیدمرتضی عسگری؛
۵. واقع التقیه عند المذاهب والفرق الاسلامیه من غیر الشیعہ الامامیه، ثامر هاشم العمیدی.

منابع فرعی:

۱. التقیه: مفهومها، حدها و دلیلها، جعفر سبحانی تبریزی؛
۲. العقاید الاسلامیه؛ عرض مقارن لأهم موضوعاتها من مصادر السنه والشیعہ؛
۳. عصمه الانبیاء، فخر رازی؛
۴. عصمه الانبیاء فی القرآن الکریم، جعفر سبحانی تبریزی.

فقه مقارن

عنوان درس			نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا			پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	نظری	عملی			حضور	بیمه حضوری	غیر حضوری	مطاری	دارد	ندارد	کتابی	مقالمی	تجرباتی
فقه مقارن	فقه المقارن (المشابه)	Contemporary Fiqh	*		۲	۳۲	*						*		

۵۴

رشته تخصصی امامت شناسی

اهداف

آشنایی با کلیات فقه اهل سنت و برخی اختلافات درون مذهبی آنان و اختلافشان با فقه امامیه.

سرفصل ها

۱. مفاهیم: اهل سنت، مذاهب فقهی اهل سنت، فقه مقارن؛
۲. تاریخچه: پیدایش فقه اهل سنت، تطور فقه اهل سنت (توسعه، انشعاب، اختلاط و انحطاط)؛
۳. منابع: قرآن، سنت، صحابه، عقل، اجماع، قیاس، استحسان؛
۴. مبانی: اصول لفظیه، اصول عملیه، حجیت و...؛
۵. مسائل: اجتهاد، تقلید، طهارت، صلاه، صوم، زکاه و حج.

منابع

منابع اصلی:

مجموعه آثار سید علی شهرستانی.

منابع فرعی:

۱. مدخل علم فقه، رضا مختاری؛
۲. جوامع حدیثی اهل سنت، مجید معارف؛
۳. علل پیدایش مذاهب اربعه، رجبعلی رضازاده؛
۴. مجموعه آثار غیب غلامی؛
۵. صحاح سته اهل سنت؛
۶. مهم ترین کتب اصول فقه و فتاوی اهل سنت.

شبهات جدید امامت

عنوان درس			نوع درس		مدت واحد	تعداد ساعته	شیوه اجرا					پیش نیاز			شیوه ارزش یابی		
به زبان فارسی	به زبان عربی	به زبان انگلیسی	تئوری	عملی			خضوری	بهمه حضوری	شیرحضوری	مجازی	دارد	ندارد	کتابی	تجرباتی	تجرباتی	تجرباتی	تجرباتی
شبهات جدید امامت	الشبهات الحديثه فی الامامه	New Imamah Skepticism	*		۲	۳۲	*				*		*		*		

پیش نیاز: امامت عامه و خاصه

اهداف

آشنایی با شبهات جدید توسط جریان های فکری معاصر و شیوه های نوین پاسخ گویی.

سرفصل ها

۱. جریان شناسی شبهات امامت:

- وهابیت سلفی و ایرانی؛
- ازلی گری و بابی گری؛
- روشنفکری؛
- مسیحیت؛
- مستشرقین.

۲. طبقه بندی شبهات براساس روش القا شبهات و پاسخ گویی:

■ عقلی (تحلیلی):

- روش اشکال عقلی و استبعاد؛
- روش تحلیلی (منطقی) و تعارض گیری مفهومی؛
- شبهات عام معرفت شناختی در موضوعات تخصصی.

■ نقلی (وحی):

- روش قرآنی و تعارض گیری با قرآن؛
- تمسک به نوادر و معارضات حدیثی؛
- استناد به رفتار ائمه علیهم السلام.

■ تاریخی:

- نقد نسخه شناختی و تردید در منابع؛
- فرایند سازی برای تحولات تاریخی مختلف؛
- متد تاریخ کلامی و تردید در اصالت اندیشه؛
- تاریخ سازی برای عقیده (نظریه اشاعه و وام گیری)؛
- متد استنادات تاریخی معارض.

■ دانش تجربی:

- شبهات روان شناختی و جامعه شناختی.
- شهودی (بنا بر مرسوم معرفت شناسی مسلمین):
- خواب؛
- کشف.

■ عرفی و شهری:

- القاء تعارض با مقبولات و مشهورات؛
- روش اشکال اجتماعی و سیاسی (تقریبی).

■ مغالطه‌ای غیر علمی:

- متد تضعیف رجال؛
- متد رمی به غلو؛
- تکرار و اصرار؛
- روش القاء احتمال (تردید) در معنا؛
- ارایه تفسیر جدید از موضوع.

■ کلی گویی:

- شبهات نسبت به اصل امامت و نصب الهی؛
- شبهات نسبت به مشروعیت و مقبولیت و نصوص امامت؛
- شبهات در مقامات و اوصاف و مشخصات امامان علیهم السلام.

منابع

منابع اصلی:

۱. مجموعه آثار سید علی میلانی؛
۲. مجموعه‌های پاسخ به شبهات، نجم الدین طبری؛
۳. مجموعه‌های پاسخ به شبهات، حسینی قزوینی؛
۴. پاسخ به شبهات کلامی، محمد حسن قدر دان ملکی.

منابع فرعی:

۱. مجموعه کتب محمد سماوی تیجانی؛
۲. مجموعه‌های پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی؛
۳. مجموعه‌های پاسخ به شبهات، مجتبی عصیری؛
۴. موسوعه الاسئله العقائديه، مرکز الابحاث العقائديه؛
۵. مکتب در فرآیند تکامل، مدرسی طباطبایی؛
۶. مجموعه پاسخ‌ها به کتاب مکتب در فرآیند تکامل؛
۷. مجموعه آثار ابوالفضل برقی و حیدر علی قلمداران؛
۸. نقد کتاب اصول مذهب شیعه، محمد حسینی قزوینی.

حرم مطهر، بلوار شهید شوشتری
انتهای شهید شوشتری
ساختمان شورای عالی حوزه علمیه خراسان

تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۸۴۹۷

دورنگار: ۰۵۱-۳۲۰۰۸۲۲۳

کد پستی: ۰۹۱۵۴۶۵۶۳۸۶
